

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

Udgangspunktet:

EU's vandrammedirektiv, bilag V, om basisanalyse:

1. TILSTAND FOR OVERFLADEVAND

1.1. Kvalitetslementer til klassifikation af økologisk tilstand

1.1.1. Vandløb

Biologiske elementer (=DVFI og ålegræs, vores tilføjelse)

Den akvatiske floras sammensætning og tæthed

Den bentiske invertebratfaunas sammensætning og tæthed

Fiskefaunaens sammensætning, tæthed og aldersstruktur

Hydro morfologiske elementer, der understøtter de biologiske elementer

Hydrologisk regime

vandstrømningens volumen og dynamik

forbindelse til grundvandsforekomster

Vandløbets kontinuitet

Morfologiske forhold

variation i vandløbets dybde og bredde

bundforhold (struktur og substrat)

bredzonens struktur

Kemiske og fysisk-kemiske elementer, der understøtter de biologiske elementer

Generelt

Termiske forhold

Iltforhold

Salinitet

Forsuringstilstand

Næringsstofforhold

Specifikke forurenende stoffer

Forurening med alle prioriterede stoffer, som det er blevet påvist udledes i vandområdet

Forurening med andre stoffer, som det er blevet påvist udledes i vandområdet

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

Problemet:

Arbejdsrapport fra Vandløbsforums arbejdsgruppe 1 om grundlag for prioritering af en styrket vandløbsindsats gennem en vurdering af danske vandløbs naturværdi, anbefaling fra gruppe 1.

Side 12:

8) Dansk Vandløbsfaunaindeks (DVFI)

DVFI er en metode til biologisk at bedømme et vandløbs kvalitet og males på smådyr. DVFI er for indeværende det eneste biologiske kvalitetselement, der er registreret på et stort stationsnet, og var grundlaget for udpegningen af vandløbsstrækninger i første generations vandplaner. **DCE har oplyst, at der ikke på nuværende tidspunkt foreligger tilstrækkeligt data til at anvende de nye kvalitetselementer, fisk og vandplanter ved vurderingen af, om et vandløb skal indgå i anden generations vandplaner.** I oplægget pointerer DCE, at alle strækninger med DVFI-klasse 5 eller bedre (6 og 7) bør udpeges, da tilstanden ifølge vandrammedirektivet ikke må forringes.

9) Kemisk klasse

Vandets kemiske tilstand er en væsentlig forklarende parameter for de økologiske forhold i vandløb. **DCE pointerer dog i sit oplæg, at det forelæggende datagrundlag for kemisk klasse (miljøfremmede stoffer) ikke er af et omfang, der gør det meningsfuldt for indeværende at inddrage vandkemiske forhold i prioriteringen.**

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

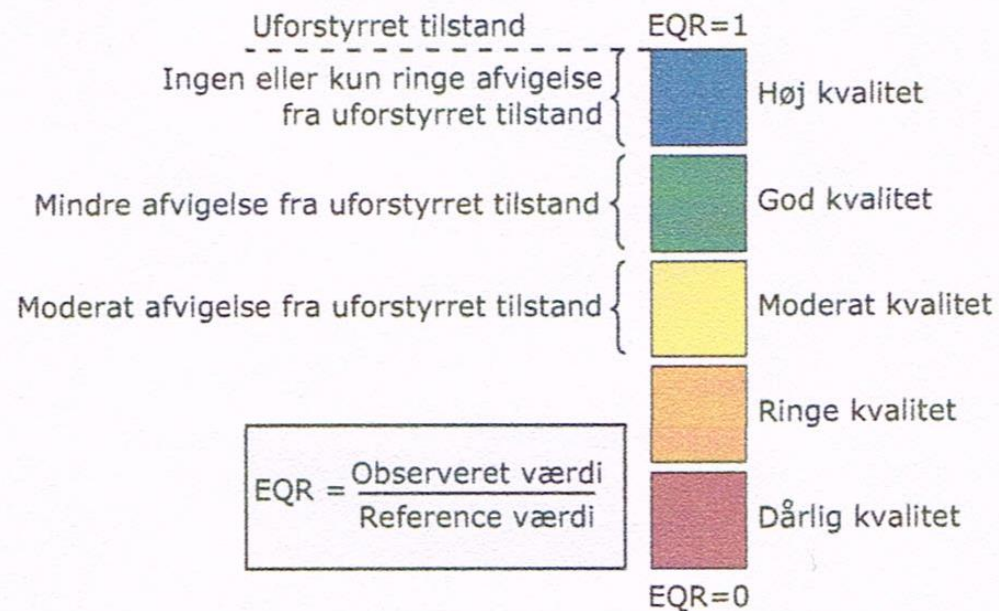
Grundlæggende mangel = ugyldighedsgrund:

- For at man i Danmark kan benytte biologiske elementer(DVFI) til at klassificere den økologiske tilstand af vandløb, er det et krav at DVFI understøttes af kemiske og fysisk-kemiske elementer. Derudover er der de tre sidste punkter i bilag V, der fremhæver vigtigheden af at måle og medtage den menneskelige aktivitet der er omkring vandløb, søer og kystvande.
- DVFI er af EU godkendt til vandløb over to meters bredde, i Danmark benyttes den også i vandløb under to meters bredde.

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

Vandrammedirektivet opererer med fem forskellige kvalitetsklasser: Høj, god, moderat, ringe og dårlig.

Inden 2015 skal medlemslandene sikre, at vandløb og søer har mindst en god økologisk tilstand– det betyder, at der kun må være “mindre afvigelser” fra den upåvirkede tilstand (reference-tilstanden).

Figur 1.

Oversigt over de fem økologiske klasser i Vandrammedirektivet. EQR er forholdet mellem den nuværende tilstand og referencetilstanden i et område. Værdien kan variere mellem 0 og 1.

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

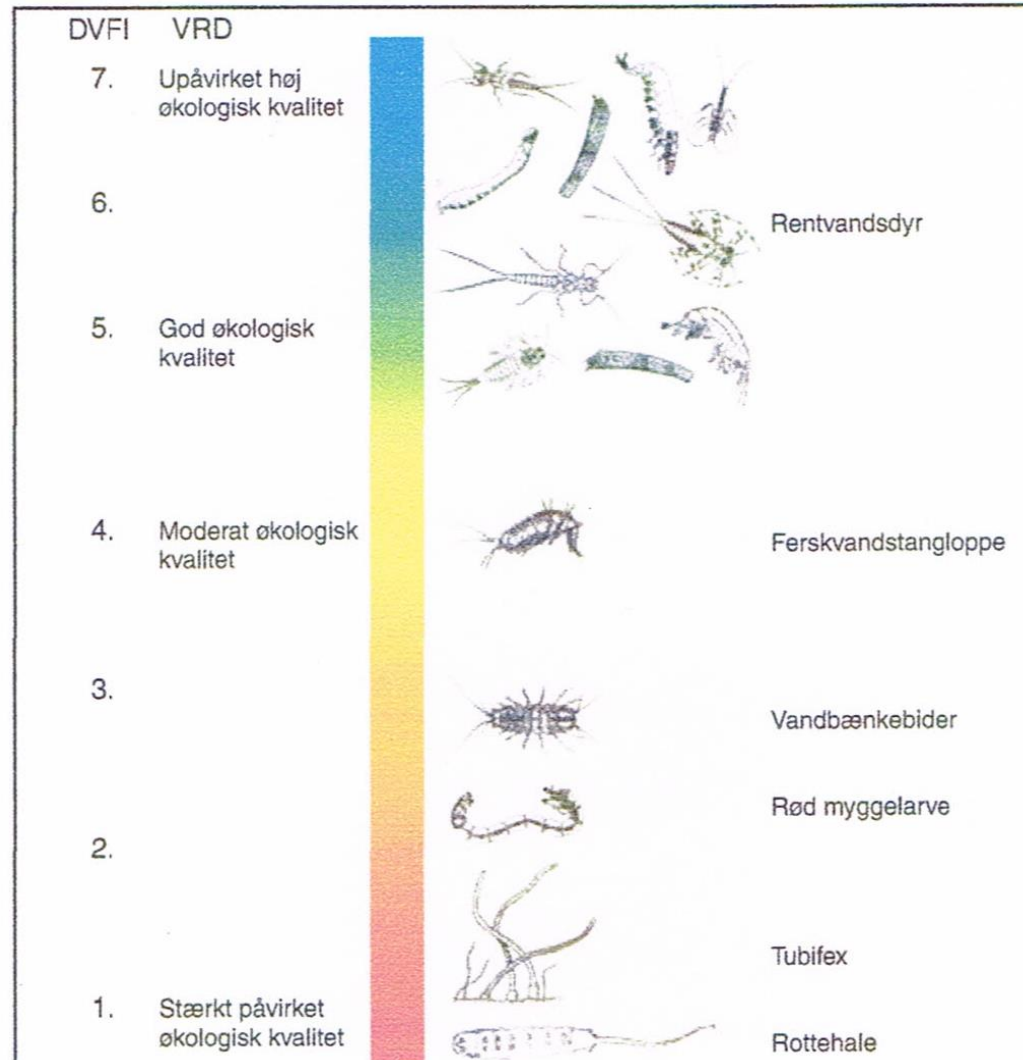
Hovedpunkter i direktivet¹:

- Beskytter alle vandforekomster - vandløb, søer, kystvande og grundvand.
- Fastsætter ambitiøse mål for at sikre, at alle vandområder er i "god tilstand" inden 2015.
- Indfører et forvaltningssystem for vandløbsoplande, der anerkender, at vandløbssystemer ikke stopper ved politiske grænser.
- Kræver grænseoverskridende samarbejde mellem lande og alle involverede parter.
- Sikrer aktiv deltagelse af alle interessenter, herunder ngo'er og lokalsamfund, i vandforvaltningsarbejdet.
- Sikrer nedbringelse af og kontrol med forurening fra alle kilder, f.eks. landbrug, industri og byområder osv.
- Kræver vandprispolitikker og håndhæver princippet om, at forureneren betaler.
- Skaber balance mellem miljøhensyn og udnyttelse af miljøet.

---

¹ Kurt Nielsen, Martin Søndergaard og Nikolai Friberg DMU A k t u e l N a t u r v i d e n s k a b | 1 | 2 0 0 5

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

Figur 3.

Dansk Vandløbsfaunaindex (DVFI) har gennem de sidste år været anvendt til inddeling af danske vandløb i syv kvalitetsklasser. Vi angiver her et forslag til, hvordan Vandrammedirektivets krav om økologisk kvalitet kan relateres til Dansk Vandløbsfaunaindex.

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

Naturstyrelsen har altså valgt at se bort fra den menneskabte påvirkning af miljøfremmede stoffer.

Derved undlader man helt bevist at følge vandrammedirektivets til at udpege vandløbets reelle tilstand og grunden til en eventuel manglende faktor kan ikke identificeres.

I arbejdet med anden vandplanperiode er der ikke nok data, det er der heller ikke i første vandplanperiode, ej heller i VMP III. Siden år 2000 har den ansvarlige myndighed (Naturstyrelsen) ikke udtaget de vandanalyser der ifølge vandrammedirektivet er nødvendige for overhovedet at sige noget om tilstanden i vandløb, søer og kystvande.

Der er endda rapporter der advarer om at der er flere stoffer der op til flere gange overstiger grænseværdier, og som konkluderer, at der bør udtages mange flere analyser fra forureneren til brug i det fremtidige arbejde, uden at Naturstyrelsen reagere.

<http://www.cowi.dk/menu/service/Vandogmiljoe/Vandforsyningogspildevand/Documents/BLSTrapportoverI%C3%B8b.pdf>

Fra By- og landskabsstyrelsen, Miljøministeriet.

Udgiveren har måske glemt at sende rapporten over til Naturstyrelsen...

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

Samtidig med at Naturstyrelsen udarbejder vandplaner uden det nødvendige grundlag, er det Naturstyrelsen der er ansvarlig for udløbstilladelser, overløbstilladelser og regnbetingede overløb. Disse tilladelser gives uden at der er krav til udtagning af vandanalyser, hvori der konstateres hvilke kvalitet det udledte vand har.

I Kolding Spildevands Årsrapport 2012, side 12:

<http://www.koldingspildevand.dk/media/17765/Miljoeredegoerelse-2012.pdf>

”Der stilles ikke krav i udledningstilladelserne til måling af miljøfremmede stoffer.”

Der er altså ingen kontrol med hvilke farlige stoffer der udledes til vandløbet, og dette indgår i Koldings Spildevands tilladelse, som de har fået fra Miljøcenter Ribe.

Basale fejl ved Danmarks vandløbsindsats

Konklusion:

- Ud af de stoffer der anslås at overstige grænseværdier er det ikke kun vand fra spildevandsudledninger der er et problem. Spildevandsrensning kan blive meget bedre, men det løser ikke problemet. Også de befæstede arealer er en stor bidrager til at påvirke vandløb, søer og kystvande.
- Det er således umuligt at klassificere de danske vandområder uden at medtage de miljøfremmede stoffer.
- Det er ligeledes umuligt at frembringe en plan for hvilken indsats der måske vil forbedre vores vandmiljø, når så væsentlige elementer er udeladt.
- Der er dermed målsat alt for mange vandløb. Derfor er logikken, at der bør fjernes nogle, for at koncentrere indsatsen om de mest relevante.
- Hvis nogle vandløb pga. miljøfremmede stoffer er uden potentiale, er det i alles interesse at få dem frasorteret. Det hjælper naturen. Det hjælper erhvervet. Og det sparer penge for skatteyderne.
- Et basismål er princippet om at forureneren betaler, men bliver umuligt at opnå, selvom det er hele omdrejningspunktet i vandrammedirektivet.
- Det kan med den danske indsats ikke lade sig gøre, og underminerer tilliden til og forståelsen for vandplanerne.
- Husk på at der siden år 2000 har været et krav om at udtage vandanalyser for at finde forureneren.